

Šventieji ir piligrimai

Medžio drožėjų kūrinių paroda-konkursas

Jeruzalės galerija
(Ateities g. 1F, Vilnius)

2009 m. gruodžio 21 d. – 2010 m. sausio 6 d.

Rengėjas: LIETUVOS PILIGRIMŲ BENDRIJA

LIETUVOS PILIGRIMŲ BENDRIJA

PILIGRIMAI.LT

Šventųjų ir piligrimų skulptūrėlių drožyba šiandien tebėra gyva ir žodžiu perduodama liaudies meno tradicija. Medinių skulptūrų siužetuose šventųjų vaizdavimas turi galias tradicijas. Liaudies meistrai pasirinkdavo drožti lietuvių liaudies labiausiai gerbiamus ar garbinamus šventuosius, kurie savo simboline prasme atitiko liaudies psichologiją, o kartais, kaip pažymi, P. Galaunė (Kaunas 1930 m.), „ir prosenovės religijos likusią dvasią, kaip, pavyzdžiui, šv. Agota, primenanti mitologinę Gabiją“. Grupinėse skulptūrėlėse vyravo Trijų Karalių auka, šventoji Šeima, šv. Juozapas, šv. Jonas Krikštytojas, šv. Pranciškaus Stigmatizacija, šv. Ona, šv. Jurgis, šv. Antanas, šv. Rokas, šv. Florijonas, šv. Izidorius, šv. Martynas. Populiariausios pavienių šventųjų skulptūrėlės buvo šv. Kazimiero, šv. Jono Nepomuko, šv. Kristoforo, šv. Rapolo Arkangelo, šv. Petro, šv. Barboros ir kt.

Šalia senųjų šventųjų vaizdavimo siužetų šiandien iškyla naujų, susijusių su kintančia senųjų motyvų interpretacija arba pasižyminčių neįprastomis formomis. Šiandieninėje globalioje visuomenėje kiekvienam žmogui svarbus yra gyvenimo tikslo suradimas ir jo siekis. Vis dažniau liaudies meistrų kūryboje įsivyrąja piligrimo simbolis. Piligrimas – tai asmuo keliaujantis į šventą vietą, asmuo turintis aiškų kelionės ir gyvenimo tikslą.

Piligrimas – tai ne klajūnas, pasimetęs ieškojimuose ir nerandantis gyvenimo prasmės. Piligrimas turi aiškų dvasinį ir išorinį kelią, kurį stengiasi įveikti. Ne visuomet tas kelias yra lengvas, tačiau vidinė motyvacija visuomet leidžia jį įveikti.

Piligrimo vaizdavimas liaudies mene nuo viduramžių pasižymi aiškiais simboliais ir detalėmis. Tipiško viduramžių piligrimo apdarą sudarė abitas su gobtuvu, plačiabrylė skrybėlė, kelionmaišis, kuriame buvo laikomos relikvijos, maistas, pinigai. Rankoje piligrimai turėdavo ilgą lazdą, vėliau prie diržo dar ir didelį rožančių. Kai kurie piligrimai nešdavosi ir tuometinius muzikos instrumentus: dūdes, žvangučius. Taip pat piligrimai turėdavo specialius ženklus, rodančius kelionės tikslą bei apsaugančius nuo pavojų. Vėliau piligrimai įsigydavo medali, sagę ar kitą atributą su atvaizdu to šventojo, kurio kapo vykdavo lankyti. Piligrimų ir keliautojų globėjais buvo laikomi Trys Išminčiai, šv. Rapolas Arkangelas, šv. Kristoforas. Nemažai šventųjų vaizduojami kaip piligrimai: Šv. Jokūbas, šv. Rapolas Arkangelas, šv. Rokas. Pvz. Šv. Rapolas Arkangelas tramdo piktąsias dvasias, ypač ligų sukėlėjas, globoja piligrimus ir kitus keliautojus. Šv. Rapolas vaizduojamas su sparnais, keliautojo drabužiais ir sandalais. Paprastai jis turi kelionmaišį, piligrimo lazdą, gertuvę, rankose laiko apvalią dėžutę ar komuinę.

Apie parodą-konkursą „Šventieji ir piligrimai“

Parodos-konkurso „Šventieji ir piligrimai“ tikslas – padėti išsaugoti ir propaguoti šventųjų skulptūrėlių drožybos tradicijas, skatinti natūralią šios veiklos tąsą, kuo plačiau paskleisti informaciją apie šios tradicijos unikalumą ir išskirtinumą.

Konkursu siekiama įprasminti meno drožėjo amato reikšmingumą ir prasmingumą, tradicijų puoselėjimo ir naujų kūrybinių idėjų sanglaudą.

Tikimasi, kad paroda taps tradicinė, kas dvejus metus vyksianti, medžio drožėjų šventė.

Anelė Araminienė (gimė 1940 m., Gimžiškių k. Utenos r.)

Audėja, medžio drožėja, tapytoja. Išsilavinimas – pradinis. Medį drožia nuo 1987 m. Yra Utenos raj. tautodailininkų klubo „Svirnas“ narė. Nuo 1997 m. yra Lietuvos tautodailininkų sąjungos narė. 2005 m. jai suteiktas Meno kūrėjo statusas. A. Araminienė yra daugelio parodų laureatė ir prizininė. Jos kūrinių yra įsigiję muziejai ir privatūs meno kolekcionieriai Lietuvoje ir užsienyje. 2000 m. jai paskirta Utenos rajono kultūros ir meno premija.

Šv. Agota, 1992 m., Šv. Povilas, 2004 m.

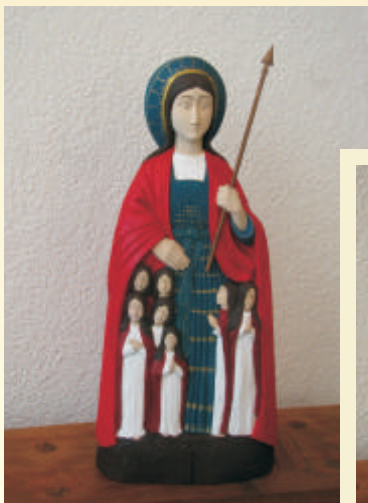

Tomas Stambrauskas

(gimė 1970 m. gruodžio 14 d. Prienuose)

Gyvena kaime Prienų r. Medžio skulptūra susidomėjo 1992 m. Meninio medžio apdirbimo paslapčių mokėsi medžio drožėjų dirbtuvėse Prienuose, patirties sėmėsi medžio skulptorių stovyklose. Nuo 1998 m. Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys. Dalyvauja parodose ir medžio skulptorių stovyklose Lietuvoje ir svetur (Čekijoje, Vengrijoje, Austrijoje, Lenkijoje, Norvegijoje). Drožia sakraline tematika. Kūrybos semiasi maldoje ir piligrimystėje po šventas vietas. Darbuose (kryžiuose, koplytstulpiuose, šventųjų skulptūrėlėse) laikosi senosios lietuvių liaudies tradicijos, remiasi krikščioniškąja ikonografija.

Šv. Uršulė, 2009 m.

Šv. Rokas, 2003 m.

Janina Baltrimavičiūtė – Listvina (gimė 1938 m. kovo 1 d. Čiūdų kaime, Jonavos r.)

Liaudies menininkė, tautodailininkė, medžio drožėja ir akmens kalėja. 1965 m. pirmą kartą dalyvavo parodose, vykusiose Ukmergėje ir Vilniuje. 1970 m. suteiktas liaudies dailės meistro vardas. 1974 m. dalyvavo parodoje Maskvoje, kur buvo apdovanota „Garbės raštu“. Nuo 2001 m. kasmet dalyvauja Rokiškyje, respublikinėse medžio drožėjų parodose L. Šepkai atminti bei respublikinėse prakartėlių parodose. Parodų metu drožiniai užėmė prizines vietas. Didelių ir mažų darbų išdrožusi apie tūkstantį, kurie išsibarstė po visą pasaulį.

Šv. Juozapas, 1990 m.

Šv. Agota, 2009 m.

Valentas Butkus

(gimė 1965 m. balandžio 30 d. Ukmergės r. Bakšionių k.)

Drožti pradėjo nuo vaikystės. Dirba kūrybinį darbą, dalyvauja parodose. Priklauso Lietuvos tautodailininkų sąjungai. Veisiejų šv. Jurgio konkurse užėmė II vietą, Panevėžio apskrities „Aukso vainiko“ konkurse – III vietą.

Šv. Juozapas su kūdikėliu
Jėzumi, 2009 m.

Šv. Rokas, 2008 m.

Egidijus Impolis

(gimė 1966 m. Garliavoje)

Nuo 2004 – Pakruojo „Žemynos“ pagr. m-klos technologijų mokykl. metodininkas. Kūrybos sritys: medžio drožyba, pramoginė, liaudiška muzika (groja skrabalais, kontrabosu, sintezatoriumi, dainuoja). Nuo 1992 m. asmeniškai ir su mokiniais dalyvauja rajoninėse, zoninėse parodose (medžio drožėjų stovyklose, pleneruose, mugėse, respublikinėse technologijų olimpiadose). Apdovanotas įvairiais padėkos raštais. Savo ir mokinių darbus publikuoja internete: <http://egroz.mylivepage.com> Naujausi kūriniai: skrabalai su Pakruojo simbolika, koplytstulpiai „Kanklininkė“ (Pamūšis, Pakruojo r.), „Jaunavedžiai“ (Kubilių piliakalnis, Kelmės r.). Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys (nuo 2005).

Kryžkelė, 2006 m.

Koplytėlė su Rūpintojėliu, 2008 m.

Algirdas Jasilionis

(gimė 1955 m. rugpjūčio 27 d. Braziūkų k., Kauno r.)

Medžio skulptorius tautodailininkas. Iki 2000 m. mėgstamiausias kūrybos žanras – medžio miniatiūros. Plačiai po pasaulį pasklidę apie 3000 darbų. Nuo 2000 m. aktyviai dalyvauja monumetaliosios skulptūros pleneruose, medžio drožėjų stovyklose. Reikšmingesni plenerai: Zalensų sodyboje (2002, 2003, 2004, 2005 m.), Raseinuose (2003, 2004 m.), Palangoje (2005 m.), Nemakščiuose (2007, 2008 m.), Rokynės sodyboje (2007, 2008 m.); tarptautiniai: Druskininkuose (2005 m.), Kačerginėje (2005, m.), Pajiesys (2002 m.), Gföhl (Austrijoje, 2004 m.) ir kt. Kūriniams būdinga savita tautodailės elementų interpretacija, tradicinė ikonografija. Plastinės raiškos maniera remiasi ribotos abstrakcijos ir klasikinės kompozicijos derinimu. Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys nuo 1992 m.

Šv. Jokūbas, 2009 m.

Piligrimų kelias, 2009 m.

Rimantas Juozapavičius

(gimė 1963 rugpjūčio 8 d. Alytaus r. Punios k.)

Drožybos mokėsi Birštono m. vaikų liaudies meno dailės kolektyve „Uosiukas“ (vad. R. Venckus). 1981 m. baigė Birštono vid. mokyklą, 1986 m. Lietuvos veterinarijos akademiją. Šiuo metu dirba Alytaus medicininės rehabilitacijos ir sporto centre direktoriaus pavaduotoju. Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys.

Šv. Paulius, 2009 m.

Vytas Jaugėla

(gimė 1938 m. spalio 18 d. Raseinių r., Paupio kaime)

V. Jaugėla – daugelio kultūrinių renginių organizatorius, fotografas, kino mėgėjas, medžio drožėjas, tapytojas, senienų rinkėjas. 2000 m. priimtas į Lietuvos tautodailininkų sąjungą. V. Jaugėla ne kartą dalyvavo respublikinėje medžio drožėjų parodoje-konkurse Rokiškyje (2005 m. tapo konkurso prizinininku), 2007 m. parodos-konkurso „Aukso vainikas“ regioninės parodos II vietos laimėtojas (už kryždirbystę), 2008 m. tarptautinėje skulptūrų parodoje-konkurse „Šv. Jurgio pavasaris Veisiejuose“ pelnė III vietą. Įvairių kūrybinių stovyklų dalyvis. 2009 m. kūrybinėje stovykloje „Menininkų dirbtuvės Beržore“ (sukūrė koplytėlę prie medžio su Švč. Mergele Marija Maloningaja). Menininko darbai eksponuoti Plungėje, Telšiuose, Rokiškyje, Vilniuje, Klaipėdoje, Šilalėje, Mažeikiuose. Menininkas savo namuose, Gintališkėje, yra įkūręs savo darbų ir surinktų senienų ekspoziciją.

Šv. Pranciškus, 2007 m.

Sūnus paklydėlis, 2009 m.

Eugenijus Rimdžius

(gimė 1964 m. sausio 14 d. Pakruojo r.)

Medžio drožyba menininką viliojo jau nuo pat vaikystės, bet tik prieš penkerius metus atsiskleidė ir pradėjo dalyvauti Pakruojuje bei Šiaulių apskrityje rengiamose įvairiose parodose. Sukūrė savo asmeninių medžio drožinių tinklalapį (www.rimdzius.lt).

Sėdintis Rūpintojėlis, 2009 m.

Rūpintojėlis, 2007 m.

Kazys Striaupa

(gimė 1932 m. Žemaičių Kalvarijos sen. Kubakių k.).

Nuo 1961 m. gyvena Platelių sen. Dovainių k. Drožti pradėjo 1993 m. K. Striaupa drožia šventuosius, Kristaus gyvenimo ir mirties scenas, Užgavėnių kaukes, vaizdus iš kaimo gyvenimo ir kt. Medžio drožimo niekur nesimokė; kaip sugeba, taip ir daro.

Lietuvos tautodailininkų sąjungos nuo 2000 m. Pirmoji autorinė paroda įvyko 1995 m. Žemaitijos nacionalinio parko informacijos centre. Vėliau jo darbai eksponuoti įvairiose parodose: Plungėje, Plateliuose, Telšiuose, Mažeikiuose, Kretingoje, Klaipėdoje, Vilniuje, Islandijoje. Ne kartą dalyvavo respublikinėje medžio drožėjų konkursinėje parodoje Rokiškyje L. Šepkai atminti. 2004 m. tapo šios parodos laureatu. 2006 m. K. Striaupa tapo konkursinės liaudies meno parodos „Aukso vainikas“ laureatu už geriausius vaizduojamosios dailės kūrinius. 1999 m. Dovainių kaime K. Striaupa lankytojams atvėrė savo pastatytos klėtelės, kurioje eksponuojami autoriai drožiniai, duris.

Šv. Kristoforas, 2009 m.

Šv. Rokas, 2009 m.

Pranas Petronis

(gimė 1950 m. gegužės 7 d. Jurbarko m.)

Meno draugijos narys nuo 1977 m. Šiuo metu Vilniaus krašto tautodailininkų Meno kūrėjų bendrijos narys. Dalyvauja parodose ir kūrybinėse stovyklose.

Šv. Kristoforas, 2009

Šv. Šeima, 2009

Kęstutis Benedikas

(gimė 1971 m. lapkričio 29 d. Alytuje)

Nuo 2001 m. Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys. Pirma autorinė paroda surengta 2001 m. Dalyvavo parodose (Lietuvoje, Vokietijoje, Japonijoje), simpoziumuose, pleneruose (Lietuvoje, Rusijoje, Vokietijoje, Japonijoje, Danijoje). 2005 m. laimėjo konkursą dalyvauti kūrybinėje stovykloje Japonijoje, kurioje dalyvavo iki 2007 m.

Jokūbo sapnas, 2009 m.

Genadijus Mikuckis

(gimė 1960 m. Baltarusijoje, Breslaujos r.)

Drožinėti pradėjo prieš 20 metų, surengė daugiau kaip 30 asmeninių parodų, dalyvavo daugiau kaip 50 grupinių parodų. Darbai eksponuoti Lietuvoje, Ukrainoje, Vokietijoje, Danijoje.

Šv. Jonas Nepomukas,
2008 m.

Šv. Petras, 2009 m.

Artūras Zienka

(gimė 1978 m. rugpjūčio 28 d. Alytuje)

2003 m. baigė Alytaus dailių amatų mokyklą. Nuo 2005 m. priklauso Lietuvos tautodailininkų sąjungai. Po studijų pradėjo eiti kūrybinių kelių. Tai smulkioji ir stambioji ornamentinė drožyba, interjero detalės, skulptūra.

Šv. Jonas Nepomukas, 2009 m.

Rimantas Zinkevičius

(gimė 1956 m. liepos 11 d. Ukmergėje)

Parodose dalyvauja nuo 1975 m. Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys nuo 1978 m. Dalyvavo įvairiose medžio skulptorių kūrybinėse stovyklose Lietuvoje, Vengrijoje, Švedijoje. Įvairiose Lietuvos vietovėse sukūrė ir pastatė virš 200 skulptūrų ir koplytstulpių. Respublikinės prakartėlių parodos laureatas (2005 m., 2007 m.). 2005 m. jam suteikta Lietuvos liaudies kultūros centro konkurso „Aukso vainikas“ nominacija – geriausias metų liaudies meistras. 2007 ir 2008 m. suteikta konkurso „Aukso vainikas“ nominacija – geriausias Vilniaus apskrities meistras (kryždirbys).

Šv. Florijonas, 2004 m.

Šv. Jurgis, 2004 m.

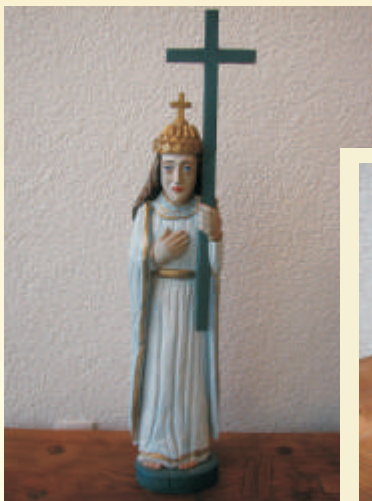

Vitalis Valiukevičius

(gimė 1930 m.)

Baigė aštuonmetę mokyklą, vėliau kulinarijos mokyklą. Su Dievo palaima meistro rankos atgaivino medį, jį prakalbino. Meistras išdrožė kelis šimtus skulptūrų, prieverpsčių, šaukštų, rankšluostinių, krivulių, kryžių, lazdų. Įstojo į Lietuvos tautodailininkų sąjungą, dalyvauja regioninėse, respublikinėse parodose ir parodose užsienyje. Autoriaus drožiniai – kryžius ir Kristus Ganytojas – buvo įteikti Popiežiui Jonui Pauliui II viešnagės Lietuvoje metu. 2005 m. Vitaliui Valiukevičiui Kultūros ministerija suteikė meno kūrėjo statusą.

Šv. Elena, 2002 m.

Šv. Kazimieras,
2006 m.

Vitas Vasiliauskas

(gimė 1961 m.)

Baigė Kauno aukštesniąją meno mokyklą. Medžio drožėjas. Dirba kūrybinį darbą. Mokydamasis vidurinėje mokykloje drožinėjo verpstes, skulptūreles, piešdavo. Tarnaudamas kariuomenėje piešė ir drožinėjo standus. Baigęs tarnybą įsidarbino Kybartuose, dalyvavo liaudies meno parodose. Baigė S. Žuko taikomosios dailės technikumą, kur surengė pirmąją medžio skulptūrų parodą. 1990 m. įstojo į Lietuvos tautodailininkų sąjungą. Dalyvauja regioninėse ir respublikinėse parodose. Autoriaus darbus yra įsigijęs Rumšiškių muziejus, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus. Autorius sukūrė daug koplytstulpių ir skulptūrų kapinėse ir bažnyčiose. 2008 m. Kultūros ministerija jam suteikė Meno kūrėjo statusą.

**Šv. Arkangelas Rapolas,
2009 m.**

Šv. Antanas, 2009 m.

Petras Goerkis

(gimė 1958 m. birželio 10 d. Šeduvoje)

Medžio drožėjas, gyvena Pamūšio k. Pakruojo r. Drožia įvairios tematikos kūrinius, piešia, groja armonika.

Šv. Kotryna, 2009 m.

Arvydas Petrulis

(gimė 1948 m. gruodžio 23 d. Panevėžyje)

Medžio drožėjas, Lietuvos tautodailininkų sąjungos narys nuo 1982 m. L. Šepkos, P. Galaunės premijų laureatas.

Prakartėlė, 2009 m.

Pranas Dužinskas

(gimė 1937 m. lapkričio 19 d. Telšių r. Karštenių kaime)

1964 m. baigė Kauno technologinį technikumą. Dirbo mokykloje muzikos ir darbų mokytoju, vėliau liaudies meistrų kūrybininku Klaipėdos kombinate „Dailė“. Dalyvavo įvairiose kūrybinėse drožėjų stovyklose Lietuvoje, surengė 15 personalinių parodų įvairiuose Lietuvos miestuose bei užsienyje:

Lenkijoje, Islandijoje, Vokietijoje, Graikijoje. 1968 m. jam suteiktas liaudies meistro vardas. 2000 ir 2004 m. Rokiškyje vykusiuose prakartėlių drožybos konkursuose apdovanotas premijomis, 2002 m. tapo prestižinio L. Šepkos konkurso premijos laureatu, 2003 m. dekoratyvinių kaukių konkurse Plateliuose užėmė 1 vietą. 2005 m. autoriui suteiktas meno kūrėjo statusas.

Piligrimas, 2009 m.

Jonas Tvardauskas

(gimė 1938 m. sausio 26 d. Zarasų r.)

Monumentalių darbų kūrybos etapą menininkas pradėjo 1970 m. apsigyvenęs Anykščiuose. Iš ąžuolo išdrožė daug kūrinių jamžinant įžymius žmones, jų gimtines, įvairius įvykius, vietas.

Tai skulptūros, kryžiai, koplytstulpiai, stogastulpiai. Dalyvauja įvairiose kūrybinėse stovyklose, tarptautiniuose simpoziumuose, parodose. Iš liepos medžio išdrožė šimtus smulkių skulptūrėlių.

Lietuvos tautodailininkų sąjungos Panevėžio sk. narys nuo 1976 m. 2005 m. tapo respublikinio prakartėlių konkurso Rokiškyje laureatu, 2006 m. – L. Šepkos premijos laureatu. 2007 m. suteiktas meno kūrėjo statusas.

**Šv. Jonas Nepomukas,
2009 m.**

**Šv. Apaštalas
evangelistas Matas, 2009 m.**

Povilas Malinauskas

(gimė 1949 m. lapkričio 14 d. Pociūniškių k. Širvintų r.)

Drožinėja nuo 36-erių. Pradėjo drožinėti smulkius darbelius, sukūrė apie 40 kryžių. Drožia skulptūras, stogastulpius, koplytstulpius, koplytėles. Įkūrė savo skulptūrų parką „Malinauskų takas“. Vilniaus krašto tautodailininkų – meno kūrėjų bendrijos narys, turi Meno kūrėjo statusą, Tautinio paveldo meistro sertifikatą. Dalyvauja respublikinėse parodose, dainų šventėse, mugėse.

Šv. Agota, 2008 m.

Šv. Jonas Nepomukas,
2004 m.

Draugai ir rėmėjai:

LIETUVOS
NACIONALINIS
MUZIEJUS

Vilniaus miesto savivaldybė

VILNIAUS KRAŠTO
TAUTODAILININKŲ
– MENO KŪRĖJŲ
BENDRIJA

VILNIUS REGION
PROFFESIONAL
FOLK ARTISTS
ASSOCIATION

**JAPONIŠKI ĮRANKIAI
ĮRANKIŲ GALANDIMAS**

TADAS STALIULIONIS

Tel. +370 656 49 854

+370 603 27 145

fax. (8-37) 233722

info@staliausirankiai.lt

www.staliausirankiai.lt